

Vienkārši Eduards

Valmieras drāmas teātra 2009. gada sezonas sākums man paliks atmiņā ne vien ar Raiņa "Zelta zirga" bezgala spilgto un intriģējošo iestudējumu, bet arī ar mazo izrādi "Eduards" (vārdu "mazo" šeit attiecinot nevis uz nozīmīgumu vai vērtību, bet gan uz apjomā īso, taču perfekti izstrādāto uzvedumu).

Apalās zāles ierasti koncentrētā un nedaudz pārblīvētā gaisotne šajā izrādē tiek paplašināta, atklājot stikloto sienu, aiz kuras gan skatītāju, gan aktieru domām, ilgām un sapņiem iespējams lidot un kaut kādā mērā pietuvoties Eduarda Veidenbauma pasaulei.

Uz skatuves pelēkā fona aktieru personiskajam skatījumam uz Eduardu Veidenbaumu ir iespējams iezīmēties tieši tik kontrastaini, kolorīti, asi un tajā pašā laikā silti, ka netraucē ne pašu aktieru mulsums, nokļūstot mūsdienu skeptiskās un nedaudz notrulinātās publikas priekšā bez lomas kā maskas, aiz kuras paslēpties, ne arī skatītāju mulsums, ko tik reti iespējams izjust, jo arī skatītāji slēpjas aiz tumsas valdzošā aizsega, šķiet, nebūt nevēlēdamies saplūst vienā veselumā ar skatuvi.

Trīs nenoliedzami spēcīgu aktieru (Ģirta Rāviņa, Mārtiņa Liepas un Ineses Ramutes) kopdarbs pārsteidz arī ar to, ka šajā izrādē aktieri nekautrējas paust emocijas, kā arī ikdienišķu humora devu, nebūt ne ļauni dažkārt pasmejoties arī cits par citu. Veidenbauma dzeja un Jura Kulakova mūzika ātri vien atraisa aktierus, ļaujot sajust viņu individuālo skatījumu uz dzejnieka personību un pasaules izjūtu.

Sevišķi spēcīgs šajā izrādē likās Mārtiņa Liepas emocionālais aktierdarbs, visvairāk to ietekmē aktiera balss tembrs, kas lieliski atbalso Veidenbauma dzejā verdošo nemieru, skumjas, brīžiem pat skaudrumu par dzīves netaisnīgumu, īslaicīgumu, tajā valdošo nesaprašanos un vientulību.

Tāpat ekspresīvs bija Ineses Ramutes priekšnesums, kurā palika tieši tik daudz noslēpumainības, lai paceltu Veidenbauma it kā ikdienišķo dzeju augstāk par ierasto skatījumu un piešķirtu tai, gribētos teikt, gandrīz mūžīgumu.

Ģirta Rāviņa vienkāršais (nebūt ne sliktā nozīmē) tēlojums radīja pietiekami daudz sirsnības, lai kalpotu par izrādes vienojošo un daļēji arī motivētāju spēku.

Kopumā izrāde veido pabeigta apļa iespaidu ne tikai tādēļ, ka tajā ir tieši ne par maz un ne par daudz Eduarda Veidenbauma, bet arī tādēļ, ka aktieri lieliski izmantojuši gandrīz katram latvietim zināmās dziesmas "Reiz zaļoja jaunība" motīvu, kas izrādes beigās pēkšņi apraujas, liekot vēlreiz atcerēties par Veidenbauma personības izcilību un vienlaikus traģismu.